

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiantur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

**Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656**

Titulus VII. De Hēreticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

aliquorum opinione ad officia publica secularia & ad honores, Rom. sing. 679. licet aliter sentiat Io. de Anan. in c. cum sit post num. 19. hoc tit. & pro eis est text. in c. consuluit 17. quast. 1. an possint promoveri ad sacros ordines, vel sint capaces beneficiorum ecclesiasticorum inter Doctores controvertitur, latè Mandoc. de sign. grat. tit. dispensatio cum Neophyro per tot. De stylo Curia dispensatur † cum eis ad omnes ordines & beneficia, dummodo ipsi semper vixerint ut Catholici, c. eam te de rescript. Staphyl. de rescript. apost. in forma brevis §. fin. in fine.

Titulus VII.

De Hæreticis.

SUMMARIÆ.

- 1 HÆRESIS est crimen mere ecclesiasticum.
- 2 HÆRETICUS proprie & stricte quis dicitur.
- 3 HÆRESES quædam ex nomine suorum authorum nuncupantur, quædam ex causis authorum nuncupantur, quædam ex causis quas eligentes constituerunt.
- 4 HÆRETICI, credentes, receptatores, defensores, & fautores hæreticorum, sunt ipso jure excommunicati usque ad condignam satisfactionem, & variis pœnis subduntur cum distinctione.
- 5 Aut constat de hæresi, & eorum pœna.
- 6 Aut sunt credentes, receptatores, defensores, & fautores hæreticorum & eorum pœna.
- 7 Aut sola suspicio inventi sunt notabiles & eorum pœna.
- 8 Hæreticus occultus est excommunicatus, sed absolutus in foro conscientie à suo episcopo, non videtur remanere inhabilis aut excommunicatus.

- 9 In hæresi deprehenso, aut propter suspicionem hæresis, seu receptionem, vel favorem hæreticis impensum, excommunicato, elapso anno absque satisfactione condigna in articulo mortis constituto, non ministrantur sacramenta, & si decesserit, non fit pro eo oblatio, nec inter Christianos accipit sepulturam, & pœna clericorum tales sepelientium.
- 10 Hæretici declarantur post mortem.
- 11 Ejus descendens & hæredibus citatis personaliter, quia hæredibus auferuntur bona, & descendentes inhabilitantur usque in secundam generationem paternam & primam generationem in linea materna ad beneficia ecclesiastica & officia secularia.
- 12 POTESTATES seculares, perpetui & temporales jurare tenentur, quod universos hæreticos ab ecclesia damnatos pro viribus exterminabunt.
- 13 Dominorum temporalium non purgantium terras suas hæretica sæditate pœna.
- 14 IN HÆRESIS causa ordo processus traditur remissive.
- 15 Ab hæresi rediens non potest ordinari aut in ordinatione ante hæresim canonice suscepta ministrare.
- 16 Quis cum redeunte dispense, aut etiam rehabilitet.
- 17 RELAPSI in abjuratam hæresim seculari judicio sine ulla penitus audientia relinquuntur.
- 18 Petita humiliter pœnitentiæ & eucharistia sacramenta illis non denegantur.
- 19 Vere relapsi qui dicantur.
- 20 Iuris fictione relapsi qui dicantur.

SUBIICIT de iis, qui post fidem & baptismum susceptum Deum inhonorant, & in varios errores in fide incidunt per insipientiam & recessum ab unitate ecclesiæ,

c. firmissime hoc tit. Hæresis græce ab electione dicitur, quod scilicet eam sibi unusquisque eligat disciplinam, quam putat esse meliorem, *c. hæresis 24. quæst. 3.* est crimen merè ꝑ ecclesiasticum, *Pan. in d. c. abolendam num. 7 hoc tit.* unde de eo Iudex sæcularis etiam contra laicum cognoscere non potest, sed sola executio ei relinquitur post sententiam episcopi & ad ejus requisitionem, *c. ad abolendam §. præsentis hoc tit. c. ut inquisitionis & c. cum secundum leges §. fin. l. super eo & ibi Anch. in 4. not. h. tit. in 6. Pan. in c. cum tit. generale nu. 19 & 31. de for. compet.*

² Hæreticus proprie ꝑ & stricte est, qui falsam opinionem eligit, illique pertinaciter adhæret circa ea, quæ pertinent ad fidem, *c. hæreticus c. qui in ecclesia & c. seqq. q. 3.* ut qui aliter sentit de articulis fidei, *c. hæc est fides c. quoniam 24. q. 1.* vel sacramentis, quam Romana ecclesia, *c. ad abolendam hoc tit.* Christiani qui ad ritum transierint vel redierint Iudæorum, etiam si hujusmodi redeuntes, dum erant infantes, aut mortis metu, non tamen absolute aut præcise coacti, baptizati fuerunt, *c. contra Christianos hoc tit. in 6. c. quidam de apost.* Item is vere hæreticus dicitur, qui confingit nova perversa dogmata, aut vetera falsa, & ab Ecclesia damnata sequitur, *c. hæresis §. quicumque c. quid autem iniquius & c. quidam in fi. 24. quæst. 3. c. firmissime*, & ibi gloss. in verb. hæreticum & *Pan. num. 3. & Can. communiter hoc tit.* ut is qui asserit simplicem fornicationem non esse peccatum, *Capell. Tholos. decis. 347. Collect. in c. 1. num. 3. hoc tit.* & usuram non esse peccatum, *elem. 1. §. fin. de usur. Bellon. con. 78. num. 7.* vel levi argumento à iudicio catholice religionis & tramite deviant, *l. 2. in fi. c. hoc tit.* sed qui sententiam suam quamvis falsam atque perversam, nulla pertinaci animositate defendunt, præsertim non a-

summa in Decretal.

dacia suæ præsumptionis pepererint, sed à seductis atque in errorem lapsis parentibus acceperunt, quærunt autem cauta sollicitudine veritatem corrigi parati cum invenerint, nequaquam sunt inter hæreticos deputandi, *c. dixit §. sed qui 24. quæst. 3.* Hæreses adversus catholicam fidem exortæ, & ab apostolis, & à sanctis patribus vel Conciliis damnatæ, quædam ex nomine suorum ꝑ aut horum non cupantur, quædam ꝑ ex causis, quas eligentes constituerunt, recensentur in *c. quidam 24. quæst. 3.* quædam in se multis erroribus divisæ, invicem sibi dissentiant, communi tamen nomine adversus Ecclesiam Dei conspirant. Antecentum annos pessimæ, deliræ, & à naturali ratione discordes excitatæ fuerunt novæ hæreses, temporalis commodi, & vanæ gloriæ, & principatus gratia, facies diversas habentes, sed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate conveniunt in idiplum, *c. excommunicatus 1. & 2. in princip. hoc tit.* quæ cum ipsis auctoribus damnatæ fuerunt in Concilio Tridentino censura dogmatum pertinet ad Theologiam, puni-
nitio vero ad canones & leges.

Hæretici credentes, ꝑ receptores, defen-
sores, & fautores hæreticorum, sunt ipso facto excommunicati, *c. sicut 1. c. excommunicamus el. 1. §. credentes num. 2. hoc tit.* usque ad satisfactionem condignam, quæ constituit, quod abjurent hæresim, vel se purgenti, *Anchar. in c. excommunicamus el. 1. §. credentes num. 2. hoc tit.* & variis pœnis subduntur, cum infra scripta distinctione, aut constat ꝑ de hæresi, aut sunt credentes, ꝑ receptores, defensores & fautores hæreticorū, 6 aut sola ꝑ suspitione hæresis sunt notati, 7 Primo casu quando constat de hæresi, antequam publicentur per ecclesiam hæretici, non debent vitari, nisi forte essent hære-

hæretici manifeste, *Anchar. in c. excommunicatus 1. §. moneantur num. 2. hoc tit.* quia tunc notorium idem quod sententia operatur, *l. emptorem ff. de act. empt. & non expectato anni tempore, Pan. in c. si adversus sub num. 3. vers. adverte quod dicit gloss. hoc tit.* statim damnatis auctoribus, damnantur eorum libri, scripturæ, & opera, *c. fraternitatis hoc tit.* sunt infames, intestabiles, *l. fin. C. hoc tit.* inhabiles ad omnes actus legitimos, officia publica, & beneficia, *c. 2. §. hæretici & c. statutum hoc tit. in 6.* exclusi à privilegiis clausis in corpore juris, *l. 1. & auth. item privilegium C. hoc tit.* non licet eos in domo, vel terra sua tenere vel fovere, aut negotiationem cum eis exercere, *c. sicut l. 1. hoc tit.* mulieres contrahentes matrimonium cum viris quos tempore contactus hæreticos esse sciebant, ipso facto amittunt dotem, *c. decrevit hoc tit. in 6.* adepti dignitates, personatus, & quæcunque alia beneficia ecclesiastica ad preces hæreticorum, privantur taliter acquisitis, ita quod & habitis careant perpetuo, & si receperint illa scienter, ad alia vel similia nequaquam imposterum admittuntur, *c. 2. §. pen. hoc tit. in 6.* secus in laicis adeptis dignitatem vel officia sæcularia, *Franc. post Io. And. in 2. §. ad hac in princ. hoc tit. in 6.* absoluti sunt ipso jure à debito fidelitatis, dominii, & totius obsequii, vasalli, servi, liberi, familiares, & mercenarii, ac etiam omnes quicunque lapis manifestè in hæresim aliquo pacto quacunque firmitate vallato, tenebantur astricti, & si sub pœna vel juramento aliqui tenentur eis aliquid solvere certa die, licet non solvat, non incidit in pœnam aut perjurium *c. fin. & ibi gloss. fin. & Can. hoc tit.* filii desinunt esse in potestate parentum à die commissi criminis, *c. 2. §. fin. h. tit. in 6.* bona eorum ipso jure sunt confiscata, *c. cum secundum hoc*

tit. in 6. & ibi gloss. in verb. ipso jure, à die commissi criminis, *l. 3. C. hoc tit.* quæ vendicantur per fiscum de manibus possessoris nullo dato pretio per quascunque manus transferint, *Franc. in d. c. cum secundum sub num. 2. vers. in gloss. in ver. ipso jure & ibi lo. And. in fin. & Can. communiter.* nisi pretium vel aliquid loco pretii esset in bonis hæretici, *arg. l. si cum dotem §. fin. cum l. seq. ff. solut. matr. l. Imperator §. cum l. seq. ff. de leg. 2.* sed confiscationis hujusmodi executio, vel bonorum ipsorum occupatio fieri non potest per Principes aut alios Dominos temporales, antequam per Episcopum loci, vel aliam personam ecclesiasticam, quæ super hoc habeat potestatem, sententia super hæresi fuerit promulgata, *d. c. cum secundum §. confiscationis hoc tit. in 6.* in terris ecclesiæ applicantur fisco ecclesiæ, in terris imperii Iudicis sæcularis fisco, etiam si filios habeant catholicos, *c. vergentis hoc tit. Authen. Gazones C. hoc tit.* Clericorum bona applicantur ecclesiis à quibus stipendia receperunt, *c. excommunicatus, el. 1. §. 1. hoc tit.* Beneficia vacant statim ipso jure, *c. ut commissi §. privandi & ibi Franc. & Gemin. & Can. c. cum secundum h. tit. in 6. Garc. de benef. par. 11. c. 10. §. 1. n. 59. & seqq. plures citant.* ac etiam beneficia quæ hæreticorum filii & nepotes obtinent eo tempore, quo eorum parentes committunt vel incidunt in hæresim, *latè Garc. de benef. par. 11. cap. 10. & §. 1. num. 72. & seqq. & num. 79. refert decisionem Rota*, in parentibus ubi crimen hæresis est commissum, licet in Curia Romana formatus fuerit processus, & lata sententia declaratoria, *Mand. de sign. grat. tit. absolutio ab hæresi vers. hæretici beneficia asserens ita decisum fuisse in Rota.* Præterea sunt irregulares & inhabiles ad acquirenda beneficia tam hæretici, *c. inter sollicitudines de purg. cæn.* quam qui

qui fuerunt hæretici, etiam si conuersi fuerint ad catholicam fidem, *c. convenientibus §. ex hac auctoritate 1. quæst. 7. specul. tit. de dispens. §. 4. sub num. 16. vers. sexto hæreticus Felin. in c. eam te num. 12. de rescripte. Garc. de benef. par. 11. cap. 10. §. 1. num. 8.* Deprehensi in hæresi, si continuo post deprehensionem erroris, ad fidei catholicæ unitatem sponte recurrere, & errorem suum ad arbitrium episcopi regionis illius publice consenserint abjurare, & satisfactionem congruam exhibere, evitant pœnam, *c. ad abolendam §. presenti vers. nisi hoc tit. & ibi Pan. num. 5. & 6.* daturque eis absolutio ab hæresi facta publicè abjurazione, cuius formale ponitur in c. ego Berengarius de consecr. dist. 2. & in c. quoties 1. quæst. 7. contra regulam quod in delictis non habet locum pœnitentia post delictum consummatum ad evasionem pœnæ, *l. qui ea mente & ibi gloss. fin. & DD. ff. de furt. l. quis sit. fugitivus post princ. ff. de edil. edict. quod si statim & sponte non redierint, abjuraverint, satisfecerint, quia condemnatos hæreticos ecclesia monet semel & bis, sed non compellit, c. dixit apostolus in princ. & ibi gloss. & Can. 24. quæst. 3.* si clerici sunt, vel cuiuslibet religionis obumbratione fuscari, totius ecclesiastici ordinis prærogativa nudati, omni officio & beneficio spoliati, *c. ad abolendam §. presenti c. excommunicamus 2. hoc tit.* si in sacris ordinibus constituti sunt, convocatis Abbatibus aliisque Prælati, quod ex decretis Concilii Tridentini est ius regulare, *c. cum vero sess. 13.* & in hoc crimine hæresis, etiam religiosi personis ac literatis diœcesis, de quibus videbitur expedire, à solo episcopo degradati, *c. 1. hoc tit. in 6.* aut perpetuo immutantur, *c. excommunicamus 2. §. fin. hoc tit. c. 1. hoc tit. in 6.* aut traduntur sæculari potestati animad-

versione debita puniendi, *d. c. ad abolendam §. presenti,* si laici fuerint, ecclesia fert contra eos sententiam de hæresi, cuius executio fit per potestatem sæcularem, *d. c. ad abolendam, §. laicus autem hoc tit.* vel ad intercessionem ecclesiæ in perpetuo carcere detruantur, *c. pen. §. fin. in fin. hoc tit. 2.* Casu quando sunt credentes (credentibus pertinaciter exceptis qui hæretici judicantur) *c. pen. §. fin. in fine hoc tit.* receptores, defensores, & fautores hæreticorum, si quis eorum fuerit, propterea ab ecclesia excommunicatione denotatus, & satisfacere contempserit intra annum de essentia per publicam abjuracionem familiaritatis hæreticorum, *c. inter §. in pœnam de purg. can. cum accessorius & sequelis, Anchar. in c. excommunicamus 1. §. credentes num. 2. hoc tit.* ex tunc laicus ipso iure est factus infamis, inhabilis ad publica officia, consilia, & ad huiusmodi aliquos eligendos, testimonium, testamenti factionem, & ad omnes actus legitimos, si Iudex extiterit, ejus sententia nullam obrinet firmitatem, si tabellio, instrumenta per eum confecta nullius sunt momenti, sed cum auctore damnato damnantur: & idem observatur in similibus, *d. c. excommunicamus 1. §. credentes hoc tit.* Clericus ab omni officio & beneficio deponitur *Garc. de benef. par. 11. cap. 10. §. 1. num. 68.* dicit eos ipso iure esse privatos ac num. 72. credentium receptatorum & defensorum hæreticorum filios & nepotes ipso iure privatos obtentis beneficiis tempore commissi criminis per eorum parentes, qui tales postquam ab ecclesia fuerint denotati, evitare contempserint, usque ad satisfactionem condignam excommunicantur, *d. §. credentes vers. si vero clericus & vers. seq.* Advocati & scriniarii hæreticis aut credentibus fautoribus & defensoribus

eorundem, cum fuerint propterea excommunicati, in aliquo præstantes auxilium, consilium vel favorem, aut eis, in causis vel in factis, vel aliquibus litigantibus, sub eorum examine, patrocinium præbentes, & pro ipsis publica instrumenta, vel scripta facere attentantes, ipso facto ab officio sunt suspensi, & perpetuæ infamiæ subjacent, *c. si adversus hoc tit. 3.* casu quando sola suspicione inventi sunt notabiles, siquidem magna & vehemens suspicio contra eos orta est, *c. accusatus in princ. hoc tit. in 6.* aut probabilis, *d. c. excommunicamus 1. §. qui autem & ibi glos. in verb. suspicione & Can. hoc tit.* juxta considerationem suspensionis, qualitatem personæ, gravitatem scandali, indicitur sibi purgatio ad arbitrium episcopi, in qua si defecerint, clerici ecclesiasticæ disciplinæ mucrone percelluntur, id est degradantur, & ab officio & beneficio depositi in arctum monasterium detruduntur ad agendum pœnitentiam, *c. inter in fin. de purg. can.* ut in quibus major est culpa, gravior exerceatur vindicta, *c. excommunicamus §. credentes vers. si vero clericus hoc tit.* non traduntur Curia seculari, quia regulariter ex solis suspensionibus nemo damnari debet, *l. absentem ff. de pœnit. glos. fin. in c. inter de purg. can. & ibi Anchar. & Can. c. ad abolendam §. qui vero hoc tit. pond. rando verba simili pœna & non dicit eadem*, non excommunicantur, quia pœnitent. Est enim duplex mucro ecclesiasticus eradicans & mortalis, ut degradatio, *d. c. inter de purg. can. & ibi post glos. fin. Anchar. num. 7 & Can. qui tendit ad pœnitentionem*, post quem non facillè dispensatur, & est proprium episcoporum, *c. transmissam & ibi post glos. fin. Can. de elect. alius disciplinans & medicinalis, scilicet excommunicatio, qui etiam mucro dicitur, c. 1. de sent. excom. in 6. c. vifis circa finem 16. quest. 2.*

à qua, absolutio quando pœnitent excommunicato est impartienda, *c. cum aliquis & c. seqq. 11. quest. 3.* Laici propriam innocentiam juramento purgant, qui vero ex eis, juramenti religionem obstinatione damnabili respuentes, jurare noluerint ex hoc ipso, hæretici reputantur, *c. excommunicamus 1. §. adjicimus in fine hoc tit.* aut congrua purgatione monstrant, & si in ea defecerint, anathematis gladio feriuntur usque ad condignam satisfactionem, & ab omnibus evitantur, & si per annum in excommunicatione perstiterint, ex tunc veluti hæretici condemnantur, *c. excommunicamus 1. §. qui autem hoc tit. Pan. in c. ad abolendam num. 8. hoc tit.* vel citari possunt ab episcopo, ut de fide respondeant, & si patere subterfugerint, aut contumaciter se absentaverint, vinculo excommunicationis innodantur, quam si per annum animo sustinuerint pertinaci, ex tunc veluti hæretici condemnantur, *c. cum contumacia hoc tit. in 6.* quia hæc est violentissima præsumptio, cum primo probabilis fuerit propter infamiam, & quia noluit se purgare fuit excommunicatus, & per annum stetit in excommunicatione, pro convicto habetur, *c. excommunicamus 1. §. qui autem & ibi glos. fin. hoc tit. arg. c. insinuatum de simon. & ibi glos. fin. & Can. c. rursus c. quicumque c. 2. 11. quest. 3.* In aliis criminibus interdum quis excommunicatur, quia non comparuit responsurus de crimine, & si in excommunicatione stat per annum, habetur pro convicto, non pro hæretico, *c. rursus c. quicumque 2. 11. quest. 3. glos. fin. in c. cum contumacia hoc tit. in 6. & ibi Can. Pan. in c. excommunicamus 1. num. 7. & 11. hoc tit.* Interdum non fertur sententia excommunicationis sed bona contumacis propter crimen annotantur, & si intra annum redierit & se purgaverit,

gaverit, integram rem suam habet, si neque redierit, neque qui se defendat habuerit, tunc post annum bona in fiscum coguntur, *l. fin. ff. de requir. reis*. nulla vero temporis præscriptione à causæ defensione submovetur, *l. pen. in fin. ff. de requir. reis*. Propter suspicionem hæresis incurritur suspensio beneficiorum, non inhabilitas ad illa vel sæcularia officia publica obtinenda, *Put. decis. 390, lib. 2. Pan. in c. inter num. 2. & 6. & ibi Can. de purg. Can. c. accusatum in fi. princ. de hæret. in 6. aut obtentorum beneficiorum privatio*, ideo absoluto cum abjuratone, etiamsi tertio fuerint collata de facto, beneficia prius obtenta restituenda sunt, quia censetur abjuratio purgativa, *c. inter §. purgatione & ibi Pan. num. 2. in fin. de purg. Can. Achill. decis. unie hoc tit. Garc. de benef. par. 11. cap. 10. §. 1. num. 87.* Occultus † hæreticus est excommunicatus, *gloss. in clem. 1. §. verum in verb. eo ipso hoc tit. & ibi Can. late in utramque partem Garc. de benef. par. 11. cap. 10. §. 1. num. 91. & seqq. usque 147.* sed legitime absolutus à secreta hæresi in foro conscientia, *Garc. de benef. par. 11. cap. 10. §. 1. nu. 137. & seqq. explicat ista verba à suo Episcopo, non ejus Vicario, c. liceat sess. 24.* (qualis facultas concessa Episcopo non est sublata per bullam cænæ Domini) *late in utramque partem Garc. de benef. par. 11. cap. 10. §. 1. num. 115. & 116. & seqq. & num. 125. & seqq.* non videtur remanere inhabilis aut irregularis, *Garc. de benef. par. 11. c. 10. §. 1. n. 83. & seqq. qui plures citat. 5.* deprehensus in hæresi, aut propter † suspicionem hæresis, tunc receptionem, defensionem vel favorem hæreticis impensum, excommunicatus, elapso anno absque satisfactione condigna, in articulo mortis sit constitutus, non ministrantur ei Sacramenta, & si decesserit non fit pro eo oblatio, nec inter Christianos accipit sepulturam, *d. c. sicut 1. §. si quis autem c. excommunicamus 1. §. sane hoc tit. Quicumque clerici prædictos scienter præsumpserint Ecclesiasticæ trad. re sepulturæ, usque ad satisfactionem idoneam excommunicationis sententiæ subjacent, nec absolutionis beneficium merentur nisi propriis manibus publicè extument, & projiciant hujusmodi corpora damnatorum, ac suo privantur officio, ad quod nunquam restituantur, absque indulto Sedis Apostolicæ speciali, d. c. excommunicamus 1. §. sane clericis sed Episcopus potest eos reconciliare Ecclesiæ, gloss. in d. §. sane in verb. Apostolica per c. ad abolendam §. 1. hoc tit.* Similiter puniuntur quilibet regulares, quibus etiam hoc infligitur ut illorum privilegia in illa diœcesi non serventur, in qua tales excessus præsumpserint perpetrare, *d. c. excommunicamus 1. §. sane in fine. & locis ille in quo sepulti fuerunt, perpetua caret sepultura. cap. 2. hoc tit. in 6.* Declarantur hæretici post mortem, † c. accusatus §. in eo 1 c. h. r. in 6. Franc. Marc. qu. 775. par. 1. episcopus & quilibet clericus hæredem instituens hæreticum vel paganum, sive fuerit consanguineus, sive extraneus, post mortem excommunicatus nunciatur, c. si quis & c. seq. hoc tit. ut autem sententia de hæresi contra defunctum lata noceat ejus descendentibus, aut hæredibus, requiritur eorum † citatio *late Bellam. decis. 11 677. Put. decis. 2. lib. 2. Bart. in h. fin. §. 1. sub numer. 3. & ibi Dd. C. de Iur. de lib. Franc. in c. fin. & ibi Can. de elect. in 6. c. si iudex in princ. & ibi glos. in verb. interest & Monach. n. 2. de sentent. excomm. in 6. personalis, nec sufficit generalis, aut per edictum, Bellam. decis. 678. & decis. seq. d. c. fin. §. vocationem autem de elect. in 6. c. statumus & ibi gl. in verb. monitionem canonicam de sent. excomm.*

in 6. si plures sint filii, vel ex filio nepotes, omnes sunt specialiter citandi, licet absentes sint à loco iudicii, si de facili poterunt reperiri per diligentiam, *Put. decis. 6. lib. 2. d. Authen. de hered. & falcid. §. hinc nobis ingressa vers. fiat igitur & ibi Dd. d. c. fin. §. vocationem de elect. in 6. & ibi Can.* quia hæredibus auferuntur bona hæretici defuncti, *c. accusatus §. in eo hoc tit. in 6. & hæreticorum, credentium, receptorum, defensorum & fautorum eorum filii, quando parentes tales esse, vel tales etiam decessisse probantur, non autem illorum quos emendatos fuisse constiterit, & reincorporatos ecclesiæ unitati, usque in secundam generationem paternam, & primam generationem in linea materna, non admittuntur ad aliquod beneficium ecclesiasticum, vel officium sæculare publicum, & si secus actum fuerit irritum sit & inane, cap. 2. §. hæretici & c. statutum 2. hoc tit. in 6.* qualem inhabilitatem filii non incurrunt ratione suspicionis de hæresi parentum, *Pan. in c. inter n. 6. de purg. can. Put. decis. 390. lib. 2.* quia suspectus de hæresi, non dicitur hæreticus, *c. accusatus in princ. hoc tit. in 6.*

Sæculares potestates quibuscunque fungantur officiis, compelluntur per censuras ecclesiasticas tempore assumptionis in potestatem, sive perpetuam sive temporalem, pro defensione fidei præstare publicè corporale ¶ iuramentum, quod de terris jurisdictioni suæ subiectis universos hæreticos ab ecclesia denotatos, & eorum complices, juxta commonitionem episcoporum, fideliter & efficaciter pro juribus exterminare studebunt, si id observare noluerint honore quem obtinent spoliantur, & ad alios nullatenus assumuntur; si Domini temporales ¶ terram suam purgare neglexerint hæretica fœditate postquam fuerint requisiti

ab Episcopis, per Metropolitanum & Comprovinciales episcopos excommunicantur, etsi satisfacere contempserint intra annum, significatur hoc summo Pontifici, ut tunc ipse eos honore, quem obtinent, spoliatus, ad alios assumendos inhabiles, vasallos ab eorum fidelitate denuciet absolutos, ac terram exponat Catholicis occupandam, qui illam exterminatis hæreticis sine ulla contradictione possideant, si dominum principalem non habeant, & si illum habeant, salvo jure Domini, dummodo super hoc ipse nullam præstet impedimentum, *c. ad abolendam §. statuimus cap. excommunicamus 1. §. monentur hoc tit.* Civitas vero aliarum commercio civitatum & episcopali dignitate privatur, *d. c. ad abolendam §. civitas, exempti soli sedi apostolicæ immediate subiecti, in his quæ contra hæreticos instituta sunt, episcopis tanquam à Sede apostolica delegatis obsequuntur, d. c. ad abolendam §. fin. hoc tit.*

Ordo processus ¶ in causa hæresis tractatur in c. ut officium & c. seq. c. per hoc & c. fin. hoc tit. in 6. & de custodia reorum, juramento Custodum, Ministrorum, Notariorum & Officialium, ætate iudicum inquisitorum, muneribus & pecunia per eos prætextu officii non extorquenda, armis, numero & qualitate officialium in clem. 1. & 2. hoc tit.

Nullus rediens ab hæresi ¶ potest ordinari, aut in ordinatione ante hæresim canonicè suscepta ministrare, *c. 1. & c. convenientibus §. ex hac auctoritate 1. quest. 7.* dispensatur cum redeuntibus multipliciter, sive rehabilitantur tam in beneficio quam in ordine, non per episcopos, ut innuit textus in cap. presbyteros & ibi gloss. in verbo penes 50. dist. sed solum summum ¶ Pontificem; *c. nos consuetudinem & ibi gloss. fin. & Can.*

- Can. 12. *distinct. c. requiritis §. nisi rigor & c. seq. & c. tanta & cc. seqq. 1. quæst. 7. Milis in reperi. vers. dispensare non potest episcopus in hæresi, nonnullis solet denegari rehabilitatio, ut maculatis iterata unctione, c. saluberrimum in fine 1. quæst. 7. rebaptizatis, c. eos de consecrat. distinct. 4. qui ad subversionem fidei, adhæserunt hæreticis, & in contemptum ecclesiæ voluerunt ordinari ab eis, c. convenientibus 1. quæst. 7. ordinato scienter ab episcopo qui extra ecclesiam recepit manus impositionem, secus si ignoranter, & hoc probaverit, cap. ordinationes 9. quæstione prima, glos. mag. 5. quæst. 1. in summa.*
- 17 Relapsi in abjuratam † hæresim, sæculari iudicio sine ulla penitus audientia relinquuntur, c. ad abolendam §. illos hoc tit. & ibi glos. ord. in verb. audientia & marg. remissive cumulat casus in quibus denegatur audientia. c. super eo hoc tit. in 6. à quo puniuntur, licet postmodum pœniteant, & signa pœnitentiæ in eis apparuerint manifesta, sed petita † tunc humiliter pœnitentiæ & eucharistiæ sacramenta, nequaquam sunt eis deneganda, d. c. super eo hoc tit. in 6. quando agitur de salute animæ ecclesiæ nulli claudit gremium redeuntis, sed non prohibet vindictam, quæ pertinet ad correctionem, quia relapsorum est insanabilis pestilentia, c. duo ista criminum c. ea vindicta 23. quæst. 4. Vere relapsi sunt † illi, de quorum lapsu in hæresim ante abjuratam constiterit, vel postea convincuntur, si post illam deprehensi sunt in abjuratam hæresim recidisse, vel si post illam hæreticos acceptent, deducant, visitent sive associant, aut dona vel munera eis donent, vel mittant seu favorem eis impendant, qui excusari non possit propter necessitatem famis, ignorantiam vel aliter etiam sine adoratione, quia non est dubium illos id fecisse ex approbata à se prioris er-
- roris consequentia, c. ad abolendam §. illos quoque hoc tit. c. accusatus §. ille quoque hoc tit. in 6. necnon ii qui in una hæresis specie, vel secta commiserunt, aut in uno fidei articulo seu ecclesiæ sacramento erraverunt, & postmodum non specialiter illam speciem, vel sectam seu errorem, sed hæresim simpliciter vel generaliter abjurarunt, si ex tunc in alia etiam hæresis speciem seu sectam, aut alio articulo seu sacramento committant, d. c. accusatus §. cum vero hoc tit. in 6. & ibi glos. in verb. simpliciter & 10. Andr. Franc. in d. c. accusatus sub num. 3. vers. in glos. in verb. simpliciter recenset Dd. contrarium tenentes, quia stante simpliciter generali abjuratone, verum est quod deprehendantur in hæresim abjuratam reincidisse, dicit. cap. ad abolendam paragraph. illos quoque hoc titul. Iuris fictione † relapsi sunt, accusati de hæresi, vel suspecti, contra quos de hoc crimine magna & vehemens suspicio orta erat, si hæresim in iudicio abjurarunt, & postea committunt in ipsa, licet ante abjuratorem, hæresis crimen plenè probatum non fuerit contra ipsos, si autem modica & levis suspicio illa fuerit, quanquam ex hoc gravius sint puniendi, non tamen debent in hæresim relapsorum pœna puniri, c. accusatus in princ. c. super eo hoc tit. in 6. d. c. ad abolendam §. presenti juncto §. qui vero & §. illos quoque hoc tit.

De Schismaticis & ordinatis ab eo.

Titulus VIII.

S Y M M A R I A.

- 1 SCHISMA est illicitus ab unitate ecclesiæ Romana recessus.
2 Ab hæresi quomodo differat.

3 Hic